

Posudek diplomové práce

Autor práce: Nikola Merklová

Název práce: Působení Anny Bayerové mezi muslimkami v Bosně na přelomu 19. a 20. století v porovnání s činností českých zdravotníků v muslimských zemích na počátku 21. století

Zpracováno: Praha, Filozofická fakulta UK, katedra kulturologie, 2007.

Autorka si ke zpracování zvolila téma, které je poměrně neutřelé a mezi odbornou veřejností málo známé. Působení úředních lékařek v Bosně a Hercegovině na počátku 20. století doposud komplexněji zpracovával pouze historik Ctibor Nečas, který o tématu napsal v roce 1997 knižní publikaci. Dále o tématu referovalo několik lékařů v časopiseckých studiích. Přes to se jednalo o dobovou senzaci, která byla na počátku 20. století sledována zejména v dámských časopisech a ve vlastenecké literatuře, neboť téma bylo zajímavé nejen proto, že poskytovalo nové zprávy o postavení muslimských žen na Balkáně, ale i z toho důvodu, že se jednalo o důležitý počín emancipace žen v rakousko – uherské monarchii. Poprvé se prosadily jako úředně uznávané lékařky. Do té doby léčili v roli lékařů jen muži.

Oproti Ctiboru Nečasovi se Nikola Merklová soustředila mnohem více než na historické souvislosti na realie z Bosny a Hercegoviny, tedy na reflexi životního stylu muslimek Annou Bayerovou. Ta sice životní styl muslimek především kritizuje, současně však věrně popisuje a všímá si specifických návyků při stolování, odpočinku, uspořádání obytných místností, zejména v souvislosti s frekvencí výskytu některých onemocnění, jako revmatických potíží, osteoporózy, či potíží zažívacího traktu. Ve svých zápiscích sleduje též problematiku péče o dítě a domácí samoléčení. Barvitě popisy Anny Bayerové jsou zejména zachyceny v dobové časopisecké produkci, ale též v korespondenci, kterou Nikola Merklová studovala formou archivního studia.

Vedle samotného zpracování poznatků Anny Bayerové Nikola Merklová správně zařadila podstatné údaje o muslimském zvykosloví a způsobu života obecně. Bosenští muslimové jsou sice specifičtí, ale přeci jen jsou to muslimové a základní pilíře víry vyznávají tak, jako muslimové v jiných státech.

Téma současných zkušeností českých lékařů s diagnostikovaním muslimských žen tak, jak je zachytili při pobytech ve vojenských polních nemocnicích je zajímavou konfrontací, která ukazuje celou řadu paralel a shodných postřehů odpovídajících zjištěním úředních lékařek v Bosně a Hercegovině. Nutno říci, že

tato část je však v práci spíše orientační a že jejím prostřednictvím je píše rozšířen původní kontext, než přineseno něco diametrálně nového.

Práce je rozhodně zajímavá a i z hlediska dosavadního poznání o tématu přínosná. Je zpracovaná čtivě a z formálního hlediska odpovídá rozsahem a způsobem zpracování diplomovým pracím.

Doporučuji k obhajobě,

Navrhovaný stupeň hodnocení: výborně

V Praze 20. 5. 2007

PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.
vedoucí práce